Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή III (2026)

ΤΜΕΤ, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Μάθημα 4ο

Μόνικα Ανδριανοπούλου

1α.Διαστήματα:

Αναγνώριση 3ης Μ

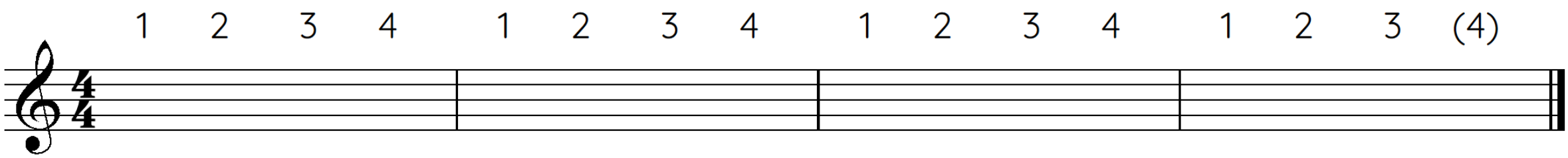

1β.Διαστήματα:

Αναγνώριση 3ης Μ

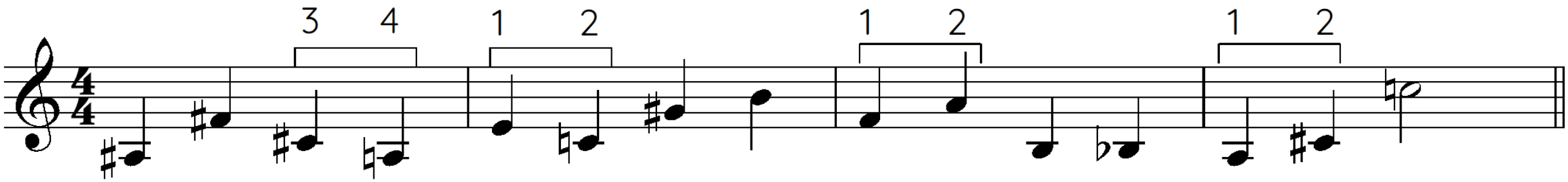

2α.Ρυθμός: Prima vista

(Σημειώσεις σελ.48, Ρυθμική Άσκηση 4η, πάνω φωνή)

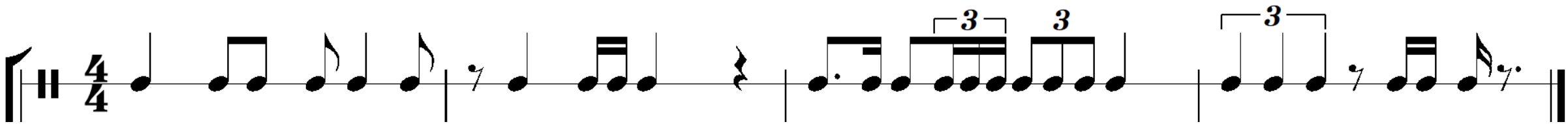

2β.Ρυθμός: Πεντάηχα – βασικοί ρυθμοί

(Σημειώσεις σελ.40)

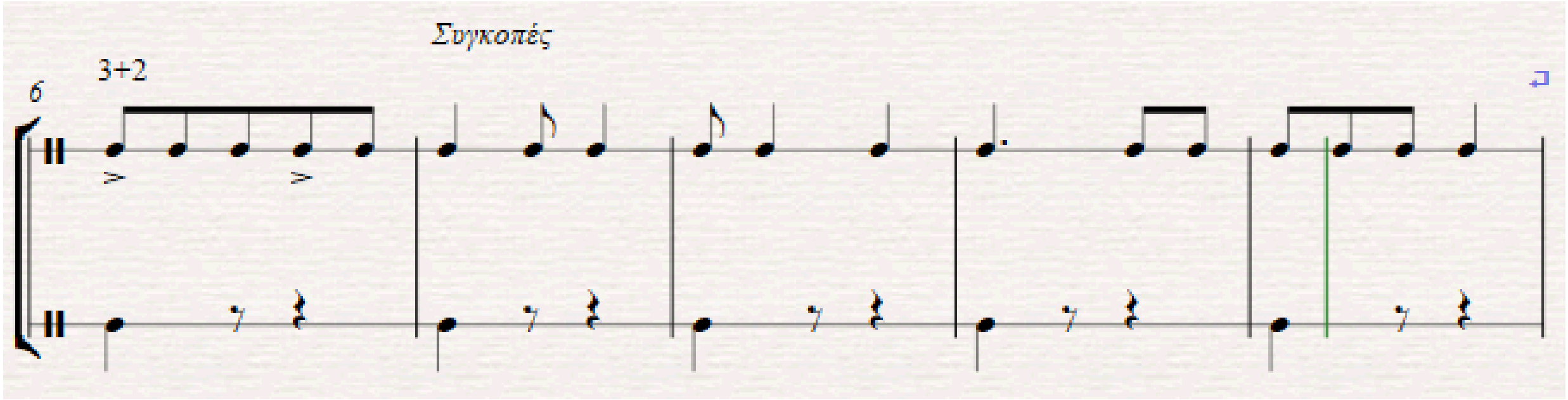

2γ.Ρυθμός:
Πεντάηχα: 3+2

(Από το 3ο μάθημα. Tempo: παλμός = περ.47. Σημειώσεις σελ.42-3)

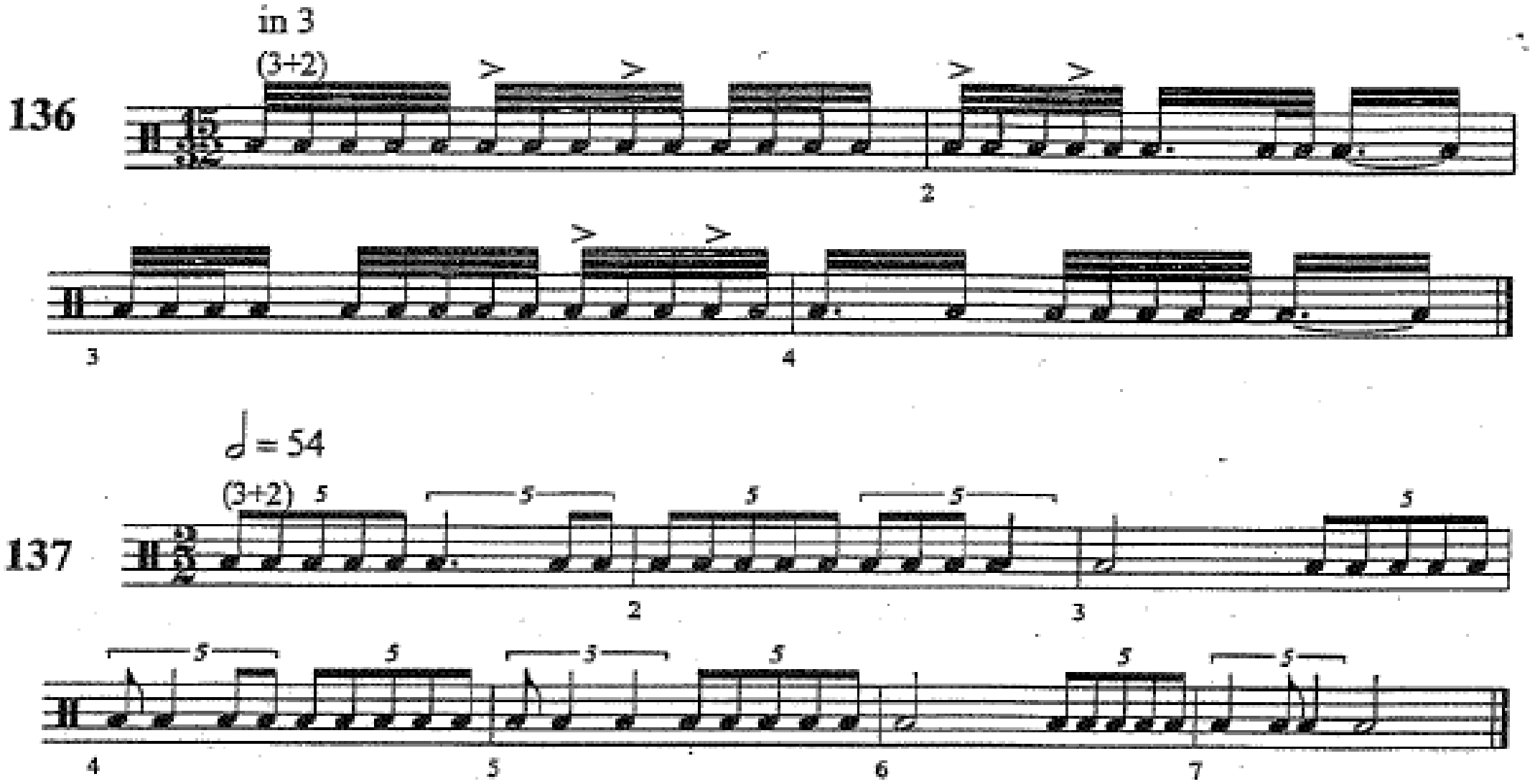

2δ.Ρυθμός: Πεντάηχα – βασικοί ρυθμοί

(Σημειώσεις σελ.40)

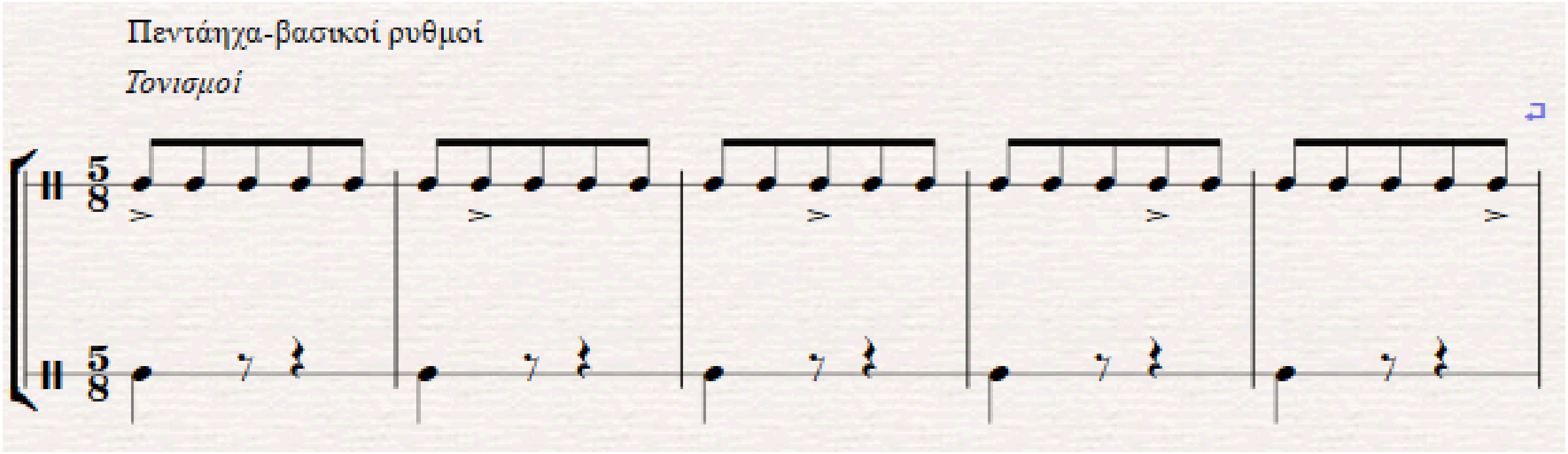

2ε.Ρυθμός: Πεντάηχα: συζεύξεις, τονισμοί σε ασθενή μέρη του 5άηχου
(Σημειώσεις σελ.43)

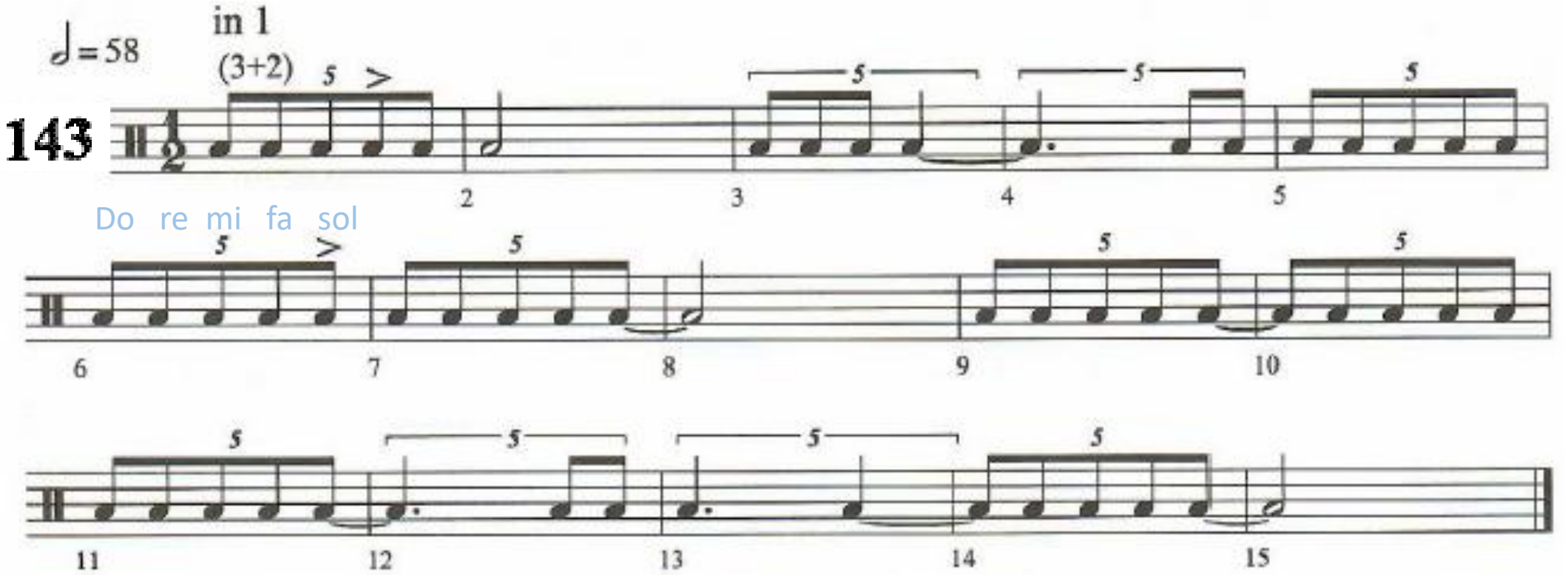

https://www.youtube.com/watch?v=vJIeuy_gDIM)

https://www.youtube.com/watch?v=etU9eqQJweg&list=RDetU9eqQJweg&start_radio=1

2στ.Ρυθμός: Πεντάηχα – βασικοί ρυθμοί
(Σημειώσεις σελ.40)

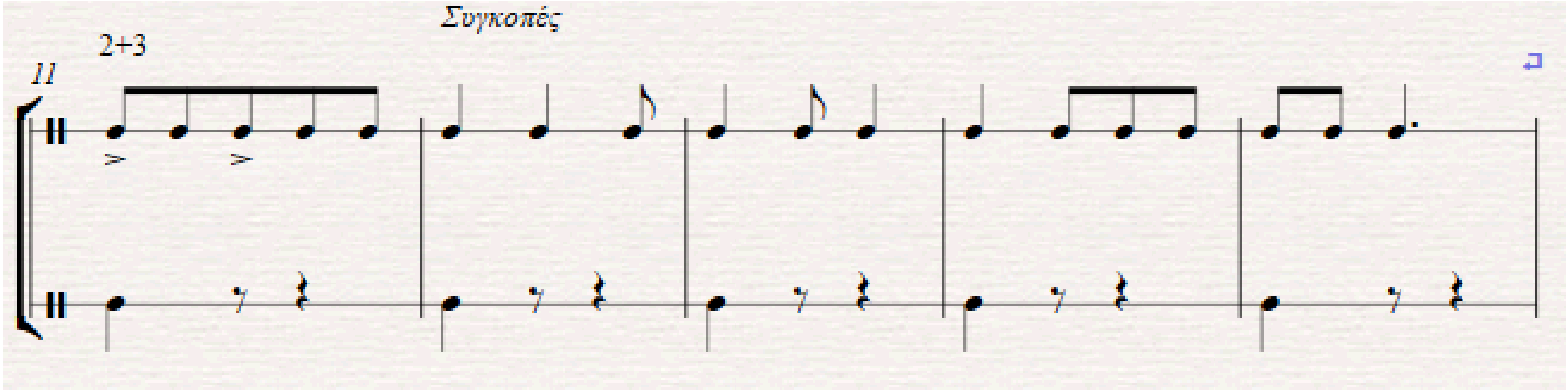

2ζ.Ρυθμός:
Πεντάηχα (ομαδοποιήσεις: 3+2, 2+3)

3.3 Σύνθετα Μέτρα αποτελούμενα από ομάδες 2 και 3 αξιών.

3.3.1 Βασικά Σχήματα

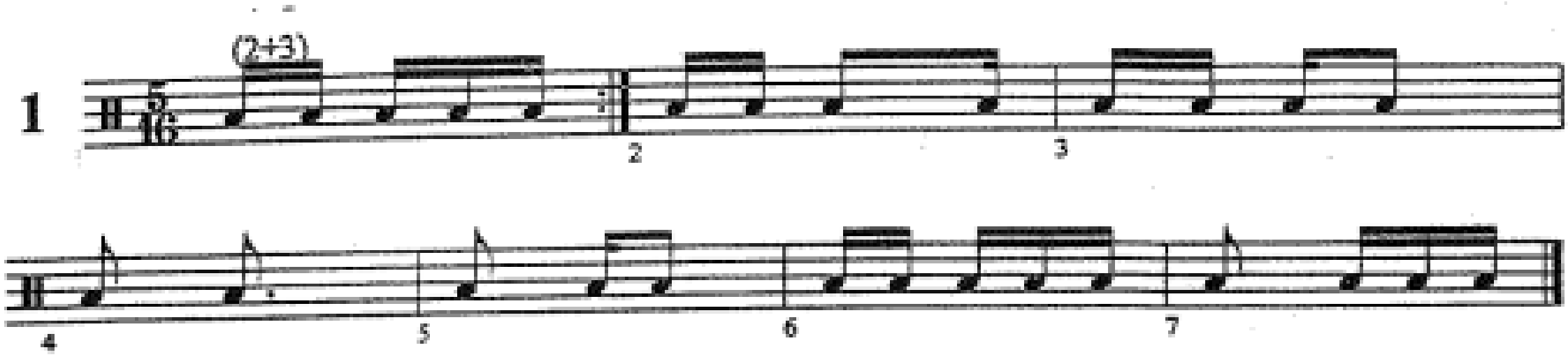

2η.Ρυθμός:
Πεντάηχα: 2+3

(Boettger, A. [2012]. *Taataa! Rhythmus lesen und hören*. Germany: Carus Verlag)
Σημειώσεις σελ.43

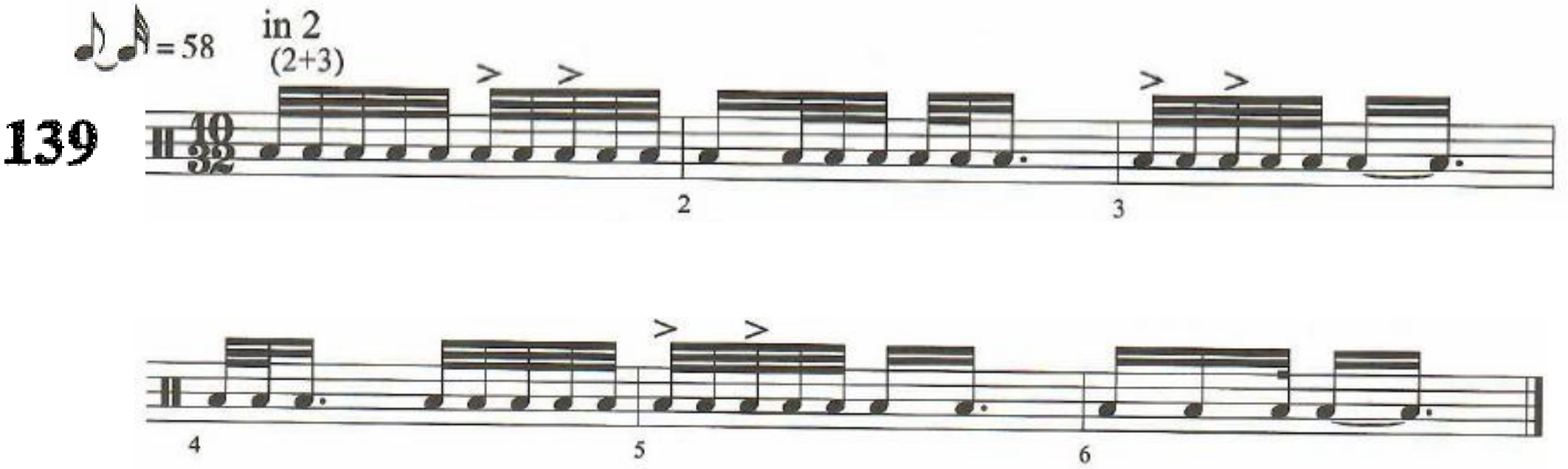

2θ.Ρυθμός (εργασία για το 5ο μάθημα): Πεντάηχα: παύσεις, συζεύξεις

3α.Αρμονικό dictée για το 4ο μάθημα

Δίνονται 8 μέτρα αρμονικής διαδοχής. Η διαδοχή ξεκινά στη φα# ελάσσονα (τονική i: φα#), και στο 2ο μέτρο περνάει στη λα μείζονα (νέα τονική I: λα). Παραμένει στη λα για το μεγαλύτερο μέρος της διαδοχής. Ακούστε τη διαδοχή (ο παλμός του τετάρτου δίνεται στην αρχή), και:

- Παρατηρήστε σε ποιο σημείο επανέρχεται η τονική φα#
- Συμπληρώστε τις εξωτερικές φωνές μπάσο-σοπράνο
- Συμπληρώστε τις αρμονικές βαθμίδες κάτω από τον μπάσο (σύμφωνα με την αντίστοιχη τονική κάθε φορά, φα# ή λα)
- Ονομάστε την πτώση στο τέλος της διαδοχής

Αρμονική Ακολουθία
(ακουστική αναγνώριση & καταγραφή)

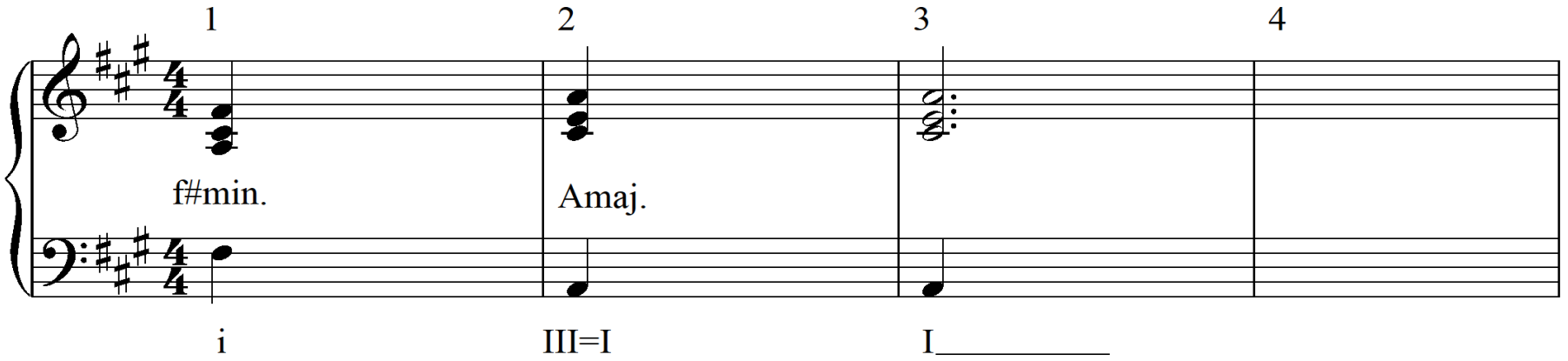

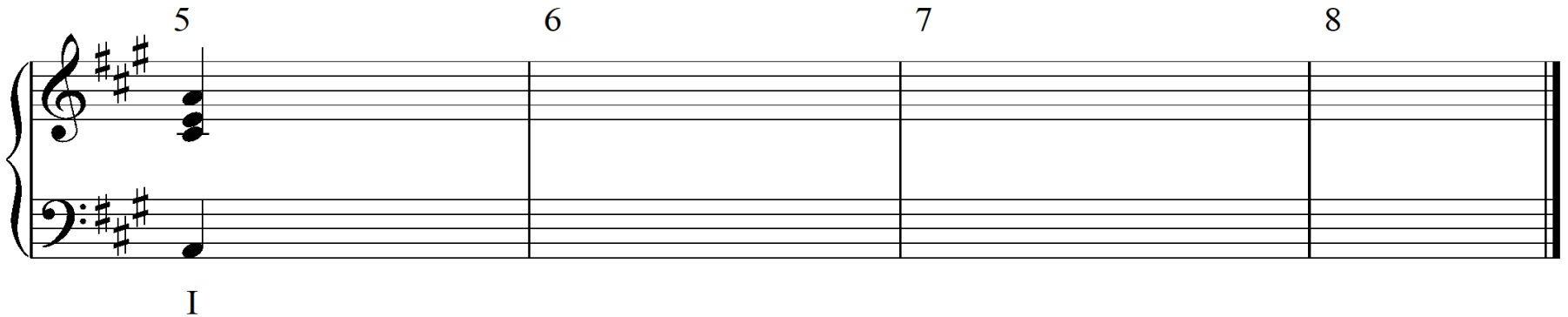

Είδος πτώσης:
_____

3β.Αρμονικό dictée για το 4ο μάθημα (Σημειώσεις σελ.36, διαδοχή No.2)

Αρμονική διαδοχή
dim., (V)III, iv, (V)V, IIN, φρύγια πτώση

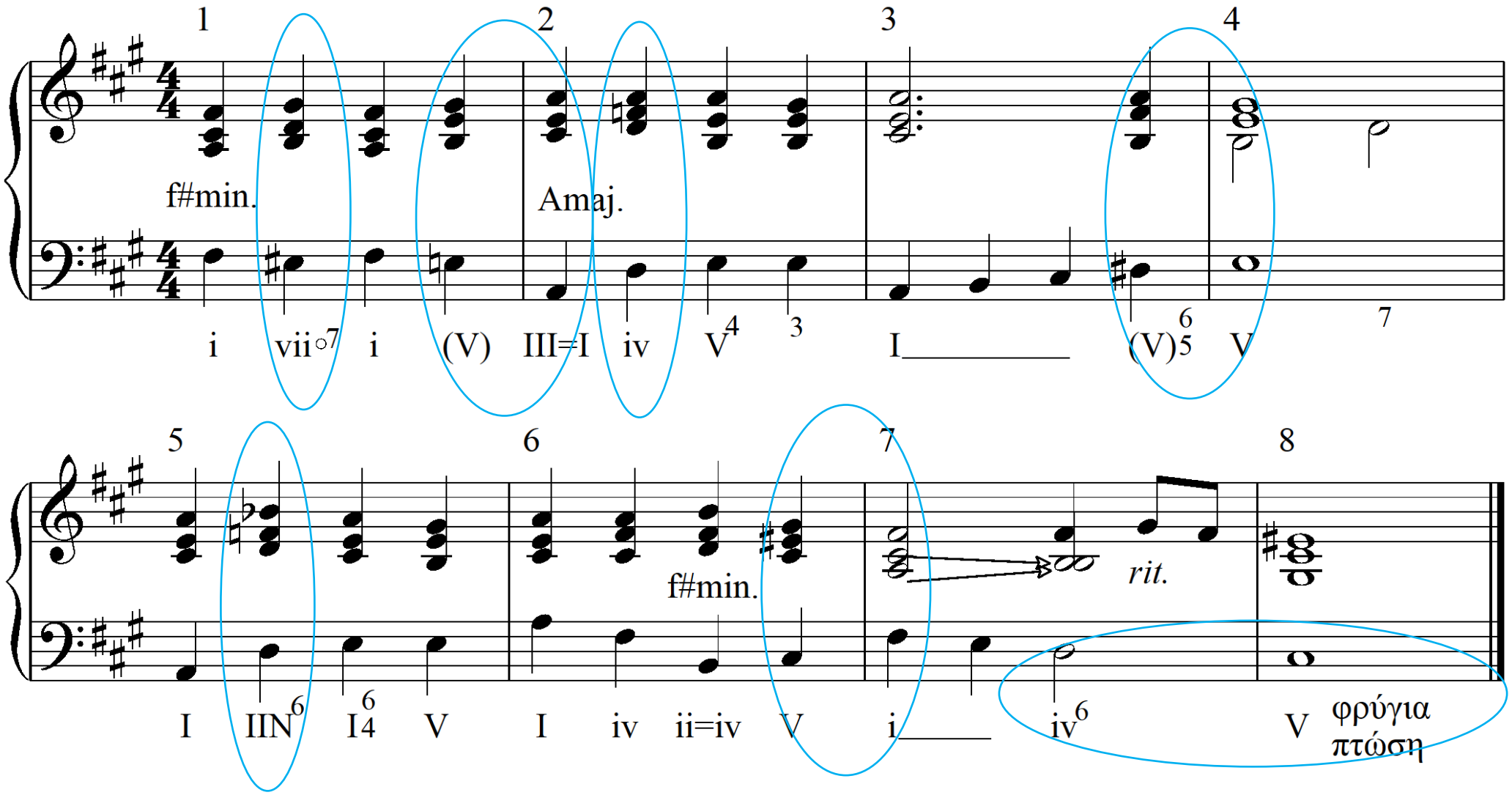

3γ.Αρμονία: Σύνοψη παρενθετικών (V)

Σημειώσεις σελ.21-22

Σύντομες αρμονικές διαδοχές
Τονικοποίηση των βαθμίδων:
V, ii, vi, IV (σε μείζονα τονικότητα)
III, VII (σε ελάσσονα τονικότητα)

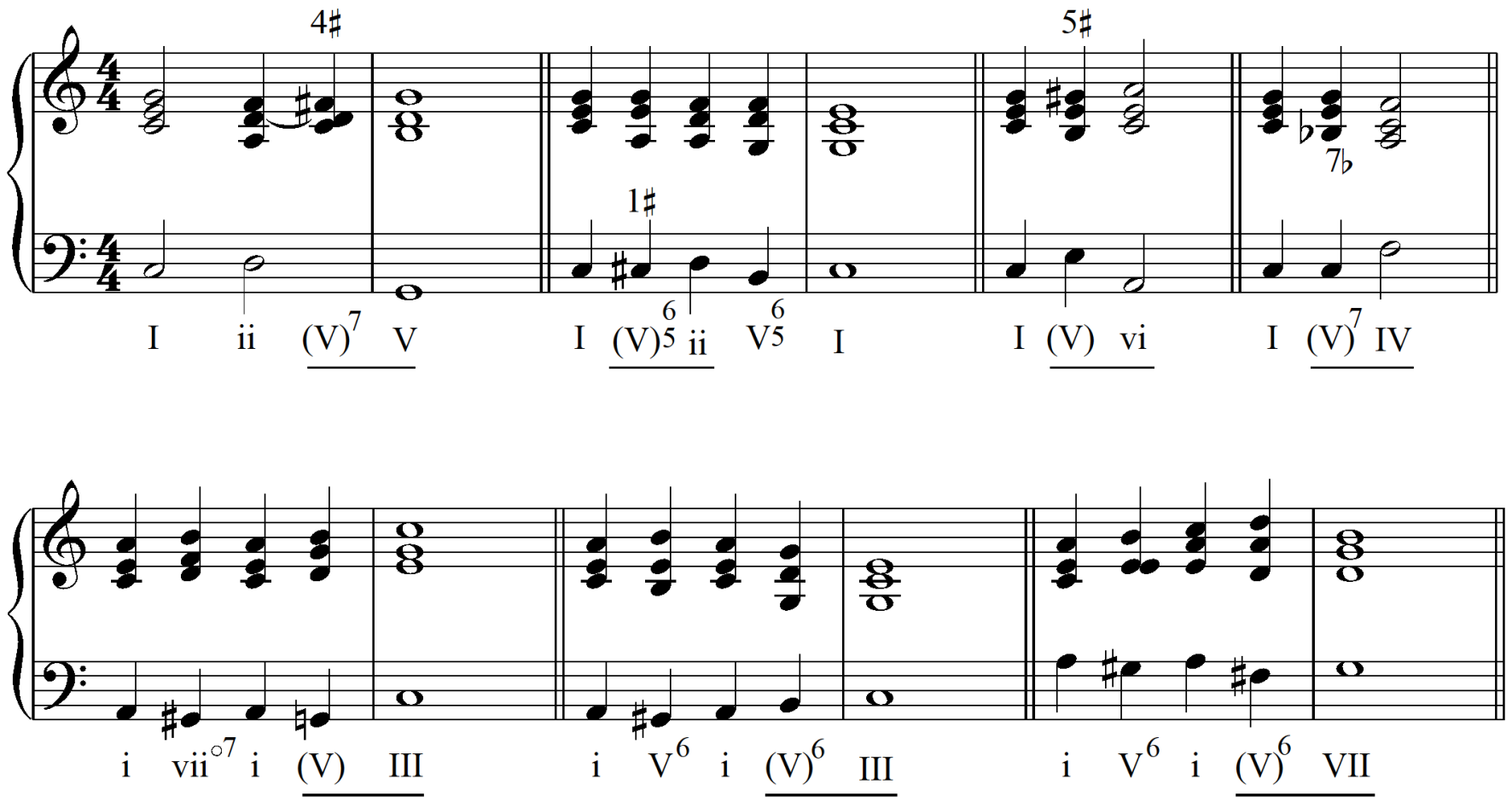

3δ.Αρμονία: Σύνοψη παρενθετικών (V) Σημειώσεις σελ.21-22

Φαινόμενο	Μουσικό παράδειγμα	Συγχορδία που λειτουργεί ως (V) για την τονικοποιημένη βαθμίδα	Βαθμίδα που λειτουργεί ως προσαγωγέας (& άλλες)	Τραγούδι της διαδοχής στην πιο στοιχειώδη της μορφή
(V) V (Σε Μείζονα)	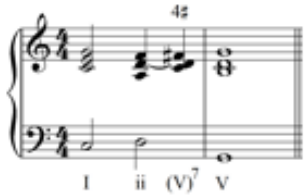	ii→II⇨V	4#	Ντο-μι-σολ ↓ Ρε-φα#-λα ↓ Σολ-σι-ρε
(V) ii (Σε Μείζονα)	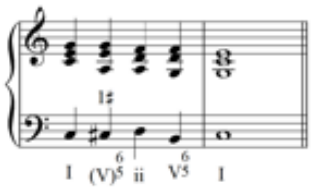	vi→VI⇨ii	1#	Ντο-μι-σολ ↓ Λα-ντο#-μι ↓ Ρε-φα-λα
(V) vi (Σε Μείζονα)	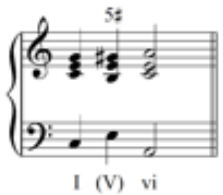	iii→III⇨vi	5#	Ντο-μι-σολ ↓ Μι-σολ#-σι ↓ Λα-ντο-μι
(V) IV (Σε Μείζονα)	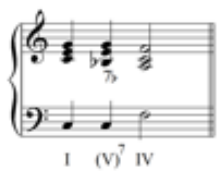	I→I7b⇨IV	3 (και 7b)	Ντο-μι-σολ ↓ Ντο-μι-σολ-σιb ↓ Φα-λα-ντο
(V) III (Σε Ελάσσονα)	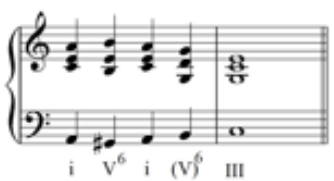	vii→♮VII⇨III	2 (και 7♮)	Λα-ντο-μι ↓ Σολ-σι-ρε ↓ Ντο-μι-σολ
(V) VII (Σε Ελάσσονα)	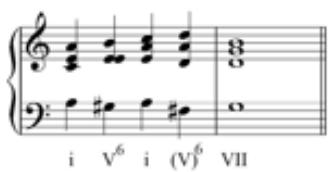	iv→IV⇨♮VII	6#	Λα-ντο-μι ↓ Ρε-φα#-λα ↓ Σολ-σι-ρε

3ε.Αρμονία: Σύνοψη παρενθετικών (V): Τραγούδι αρπισμάτων από τον μπάσο

Δομή τής V7:

Ευθεία κατάσταση:	Α' αναστροφή:	Β' αναστροφή:	Γ' αναστροφή:
3η 3η 3η	2η 3η 3η	3η 2η 3η	3η 3η 2η

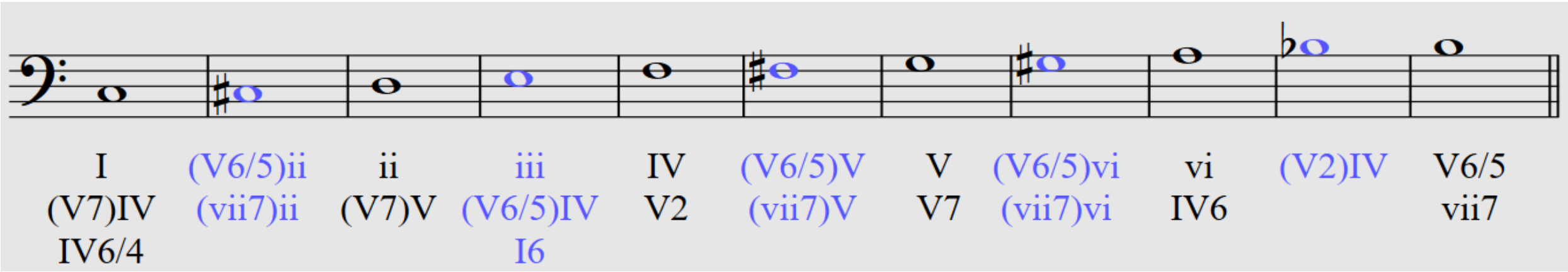

3ζ. Αρμονία: Τονικοποιήσεις βαθμίδων στο ρεπερτόριο

(Παράδειγμα ρεπερτορίου:)
Vangelis, *Conquest of Paradise*
https://www.youtube.com/watch?v=WYeDsa4Tw0c

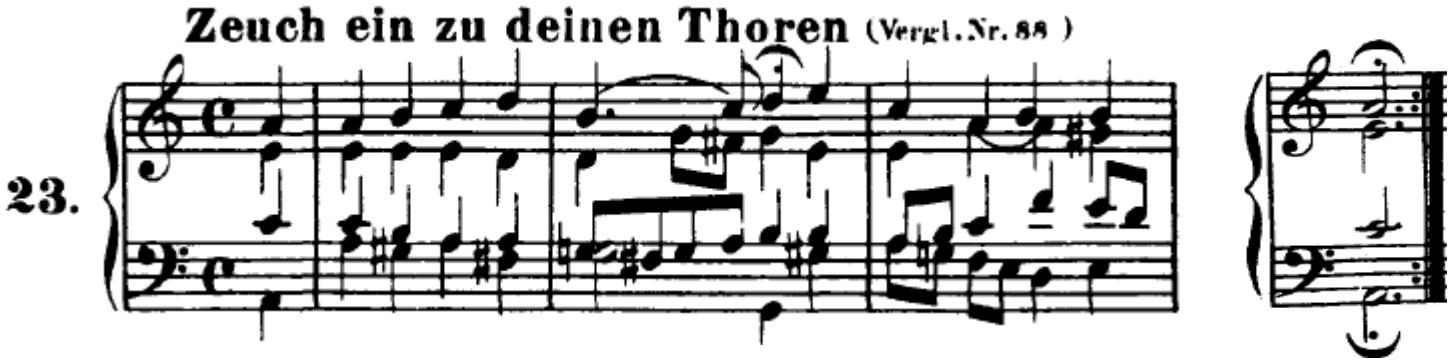

3η. Αρμονία: Τονικοποιήσεις βαθμίδων στο ρεπερτόριο

Mozart, Σονάτα K281, 3ο μέρος (Rondeau) (Urtext, Schott/Universal Edition):

(Στο σι αναίρεση, λέμε τη βαθμίδα -'1'- και δείχνουμε με το χέρι προς τα πάνω: 👍)

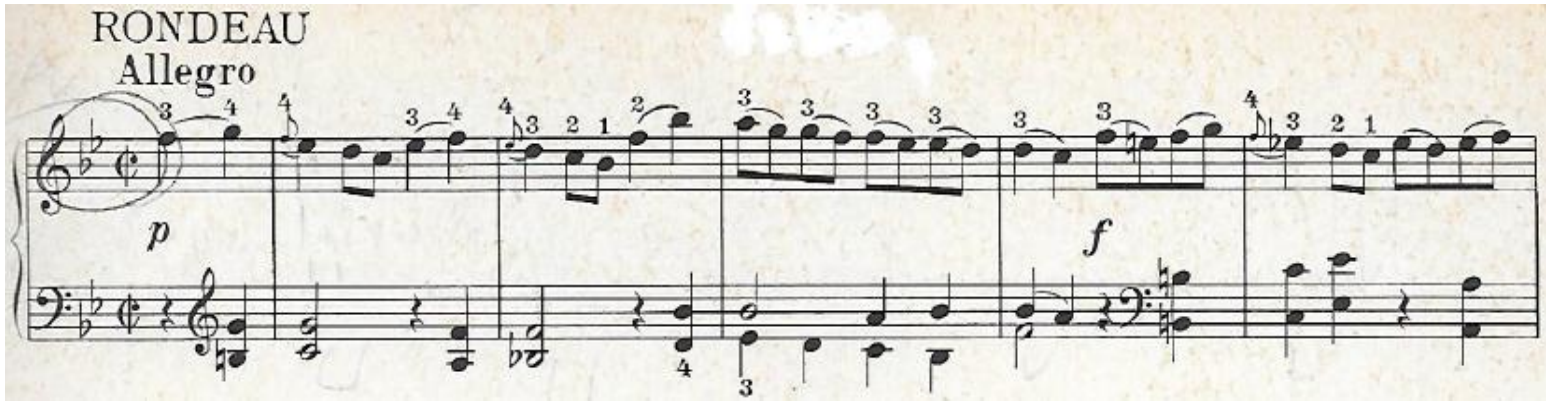

1↑ 2 7 1 3 4 3 2 1 5 1↑ 2 4 7

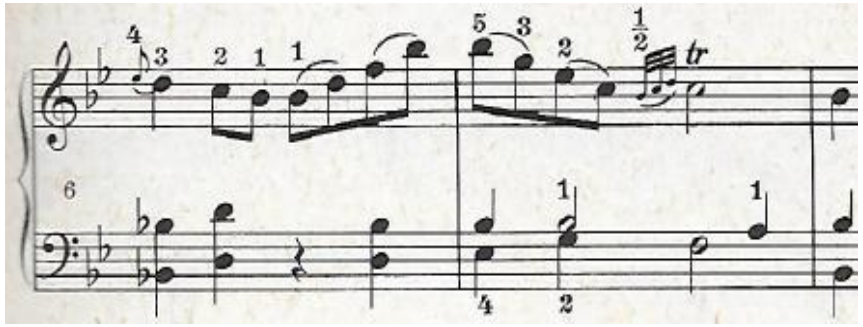

1 3 3 4 6 5 1

3στ.Αρμονία: dictée διαδοχής
(Σημειώσεις σελ.36)

Αρμονική διαδοχή
Τονικοποιησεις (των: ii, V, IV)

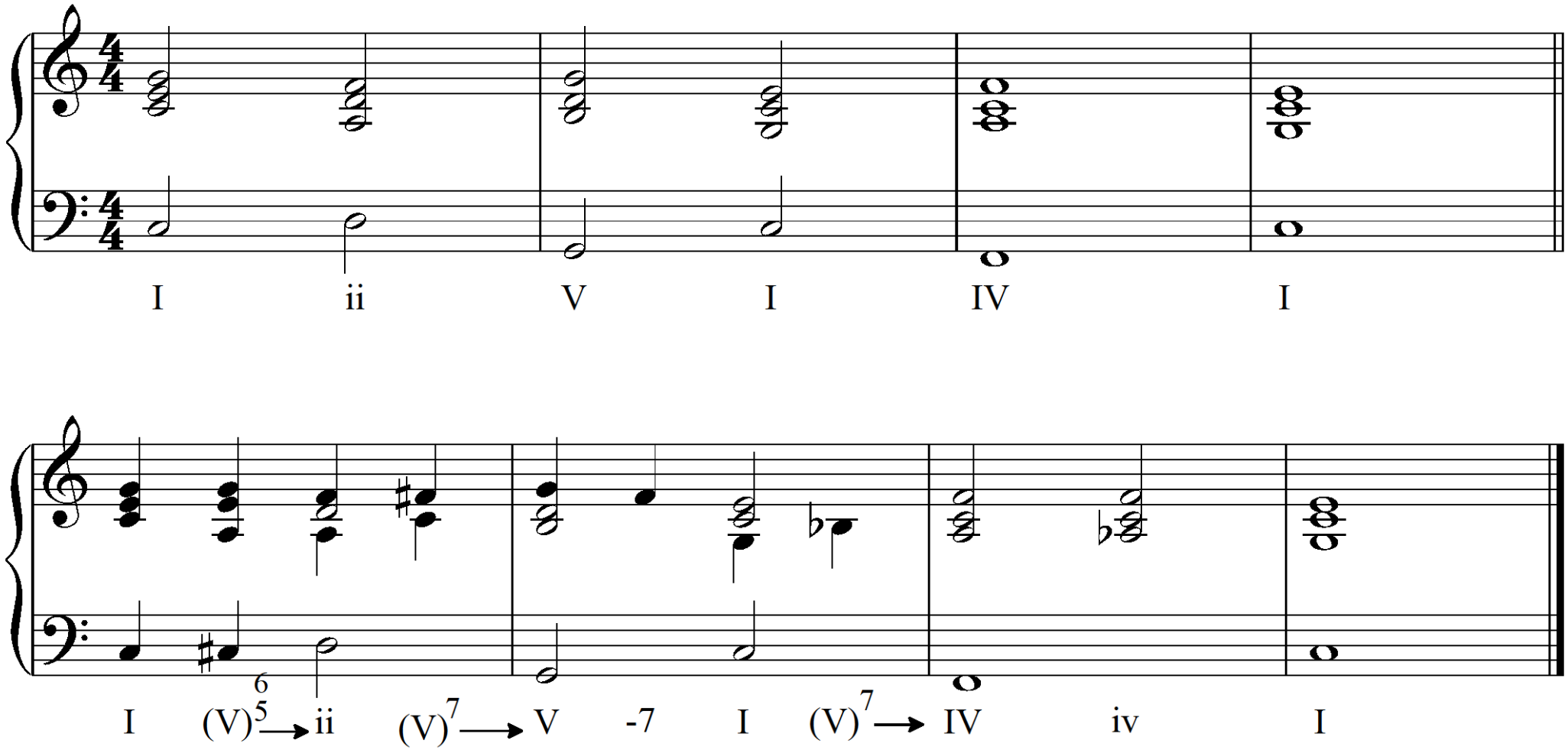

4α.Μελωδικό dictée από το 3ο μάθημα (σελ.5, μελωδία 3)
(ποιά βαθμίδα τονικοποιείται στιγμιαία;)

Τραγούδι την μελωδία που γράψατε ως dictée!
Ποιά βαθμίδα τονικοποιήθηκε στιγμιαία;

F.Chopin,
Fantasie-Impromptu,
C#minor, Op.66

Moderato cantabile

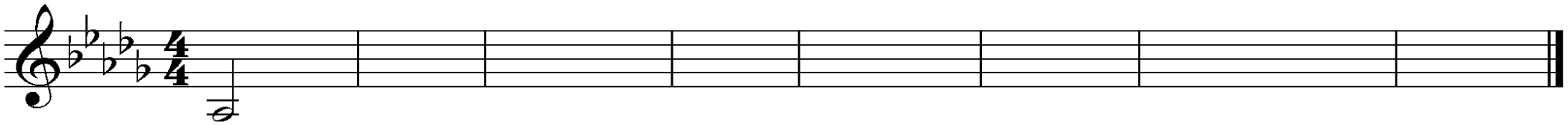

https://www.youtube.com/watch?v=GISW40umi1I, περ.1':57" (Claudio Arrau)

4β. Μελωδικό dictée - τραγούδι
(Σημειώσεις σελ.5)

Τραγουδάμε, μαζί με την εκτέλεση, τις βάσεις των συγχορδιών της εκάστοτε αρμονίας.

F.Chopin,
Fantasie-Impromptu,
C#minor, Op.66

Moderato cantabile

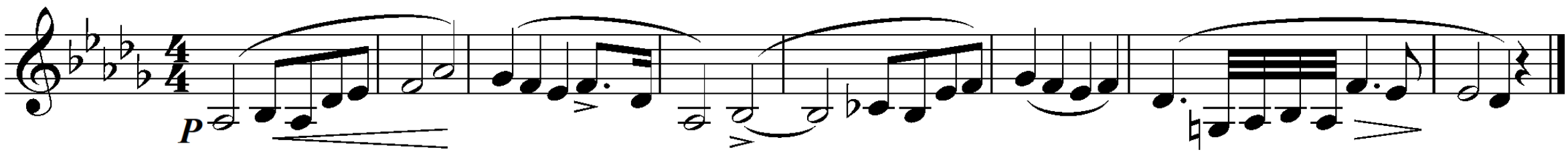

V I V IV (V) ii V I V I

↓

Ποιά βαθμίδα
λειτουργεί ως (V)
της ii;

https://www.youtube.com/watch?v=GISW40umi1I, περ.1':57" (Claudio Arrau)

4γ. Μελωδικό dictée - τραγούδι
(Σημειώσεις σελ.5)

Τραγουδάμε, μαζί με την εκτέλεση, τη μελωδική γραμμή του μπάσου που δίνεται. Περιέχει και πάλι τις βάσεις των συγχορδιών, εκτός από το σημείο της (V)ii, μέτρα 4-5: εκεί, τραγουδάμε τώρα την βαθμίδα που γίνεται προσαγωγέας.

F.Chopin,
Fantasie-Impromptu,
C#minor, Op.66

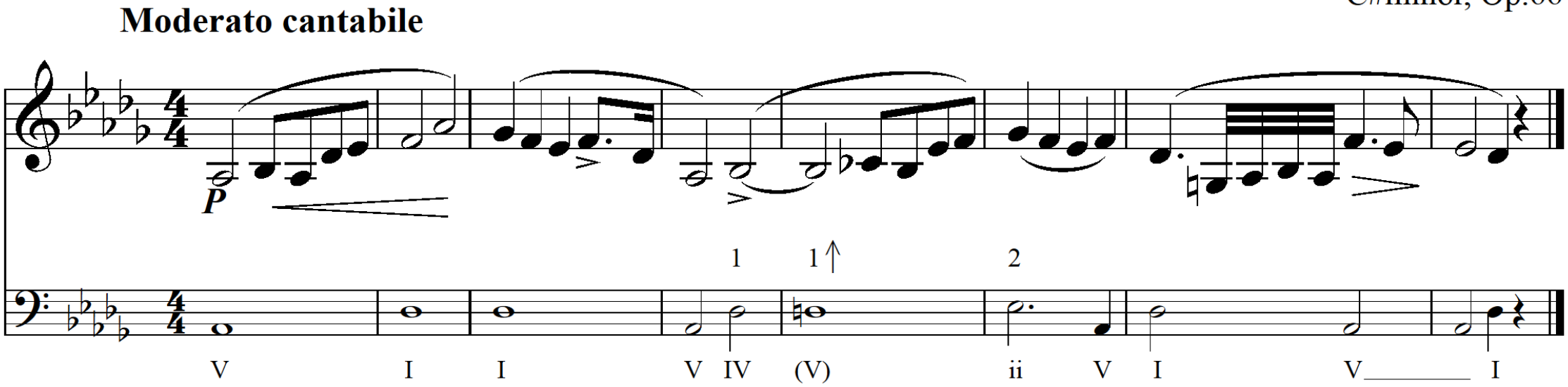

https://www.youtube.com/watch?v=GISW40umi1I, περ.1':57" (Claudio Arrau)

4δ.Μελωδία για prima vista από το 3ο μάθημα
(Σημειώσεις σελ.6)

Τραγούδι την μελωδία που είχατε για solfège!
Ποιά βαθμίδα τονικοποιήθηκε στιγμιαία;

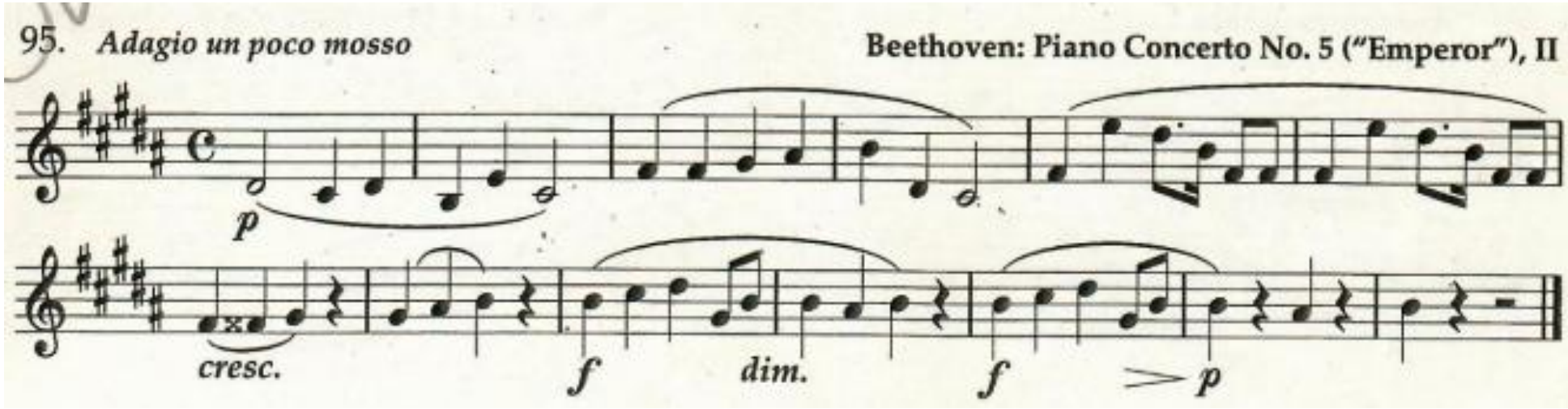

https://www.youtube.com/watch?v=cd9rg9v25bo
Director : Leonard Bernstein. Orchestra : Wiener Philharmoniker.
Pianist : Krystian Zimerman.

5α.Συγχορδίες:

Όλες οι τρίφωνες συγχορδίες με βάση το μιb

ΤΡΙΦΩΝΕΣ:

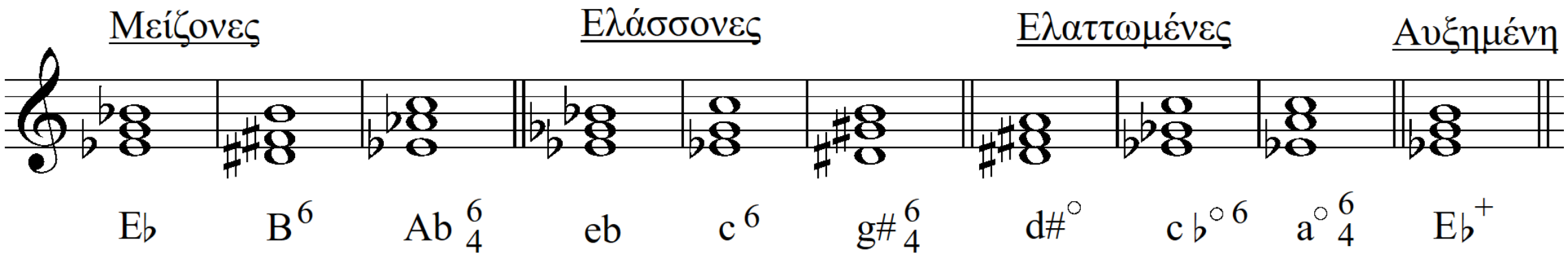

5β.Συγχορδίες: Τετράφωνες ΜΜ, Μμ, Εμ, εμ, (εε)
(i) σε ευθεία κατάσταση από τις βαθμίδες μείζονας κλίμακας
(«Άσκηση Ακοής», σ.18)

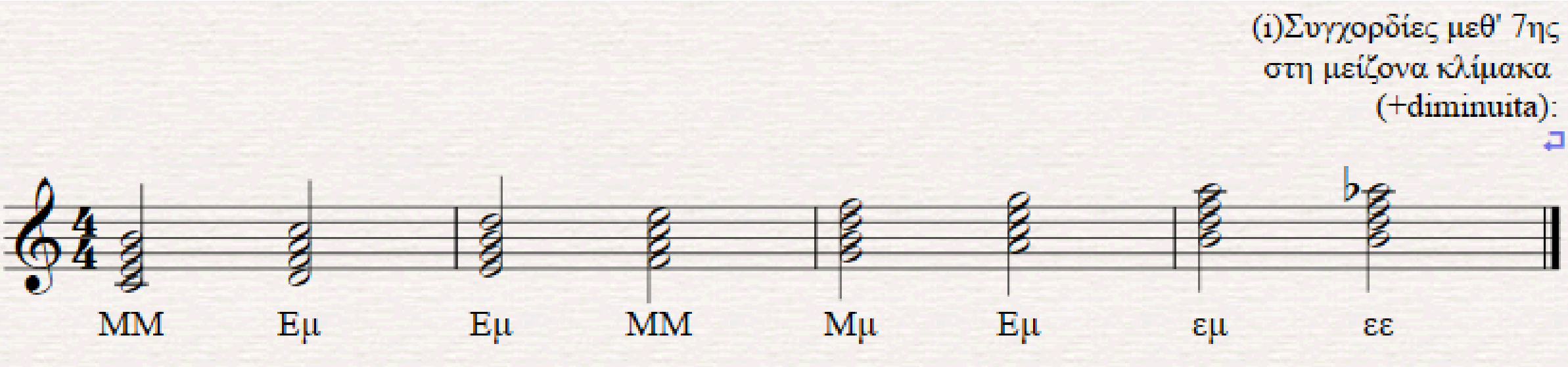

5γ. Συγχορδίες: Τετράφωνες ΜΜ, Μμ, Εμ, εμ, εε, σε ευθεία κατάσταση
(iii)από κοινό μπάσο
(«Άσκηση Ακοής», σ.17)

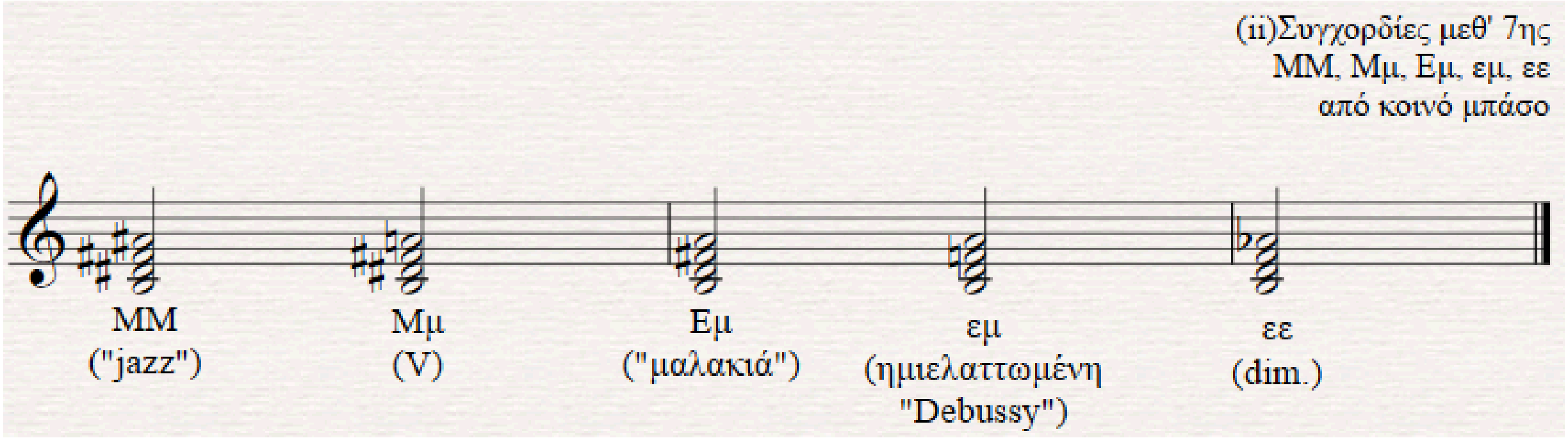

https://www.youtube.com/watch?v=V6zJYzkAhcw&ab_channel=RomanP

Ως το επόμενο μάθημα:

- **Ασκήσεις ρυθμικού solfège (δίνονται ηχογραφημένες)***: 148, 152 (Σημειώσεις σελ.43-44, ή βλ. διαφάνεια 2θ)
- **Τραγούδι των αρμονικών βαθμίδων**, με τη μορφή αρπισμάτων από τον μπάσο, πάνω στην ντο+ κλίμακα (βλ. διαφάνεια 3ε)
- **Κατασκευή & τραγούδι της σειράς των 10 τρίφωνων συγχορδιών** κατά το πρότυπο της διαφάνειας 5^{α}, παίρνοντας τώρα ως βάση τη νότα **λαb/σολ#**. (Χρησιμοποιήστε την εναρμόνια σολ# όποτε κρίνετε ότι χρειάζεται).
- **Τραγούδι των πέντε ειδών συγχορδιών μεθ'7^{ης} από κοινή βάση σι** (Σημειώσεις σελ.17, ή βλ. διαφάνεια 5γ)
- **Μελωδική prima vista** τις μελωδίες 5 (Rachmaninoff) & 6 (Debussy) παρατηρώντας τα συγχορδιακά αρπίσματα που προκύπτουν (Σημειώσεις σελ.6)
- **Ασκήσεις ακουστικής αναγνώρισης & καταγραφής: (i) "Compus III" (βλ. Έγγραφα eclass)**: Το πρώτο σετ ασκήσεων ('COMPUS 1': Διαστήματα, συγχορδίες, ρυθμός, αρμονία). Δουλέψτε ιδιαίτερα με τις ασκήσεις που βρίσκετε πιο χρήσιμες για τις δικές σας ανάγκες. **(ii) Σύντομα dictee τονικοποιήσεων* (βλ. ηχητικά αρχεία 4^{ου} μαθήματος)** για εξτρά εξάσκηση: αναγνώριση ποιά βαθμίδα τονικοποιείται

- [Επανάληψη οποιουδήποτε άλλου τμήματος του 4^{ου} μαθήματος στο οποίο υπήρξε δυσκολία εκτέλεσης / κατανόησης].

*Για το ηχογραφημένο υλικό τού μαθήματος, πάτε στο Open eClass > Έγγραφα > (ii)Ηχητικά αρχεία μαθημάτων > Ηχητικά αρχεία Άσκ.Ακ.ΙΙΙ - Μάθημα 04ο.zip

♫

Η λέξη ηρωισμός φοβάμαι ότι δεν αποδίδει το ελάχιστο εκείνων των πράξεων αυτοθυσίας των Ελλήνων, που ήταν καθοριστικός παράγων της νικηφόρου εκβάσεως του κοινού αγώνα των εθνών, κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, για την ανθρώπινη ελευθερία και αξιοπρέπεια.
(***Winston Churchill***, Πρωθυπουργός της Μ. Βρετανίας 1940-45)

Ἀρχή ἄνδρα δείκνυσι.

(Η εξουσία αποκαλύπτει τον χαρακτήρα του ανθρώπου.)

(***Βίας ο Πριηνεύς,*** ένας από τους Επτά Σοφούς της αρχαιότητας, 625-540 π.Χ.)

Une Allée du jardin de Monet, Giverny (1902)
by Claude Monet.